ROZPRAWY NAUKOWE
Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

2013, 40, 14–16

Tadeusz Maszczak
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W WARSZAWIE

O PROJEKCIE NARODOWEGO CENTRUM BADANIA KONDYCJI FIZYCZNEJ

Abstract

On the project of National Center for Research on Physical Fitness

In the University School of Physical Education in Warsaw the project entitled: "The Project of National Center for Research on Physical Fitness" (NCBKF) is being realized. The idea of this project comes from the long-standing tradition of national-level, population-based studies on physical development and fitness of children and adolescents, carried out by the Warsaw-based school. As a result of the studies, rich research material was gathered pertaining to the physical fitness of students in Polish schools.
The project realization began in 2009, its basic functionality is expected to be achieved in 2012, whereas full functionality in 2015. The project called "Check yourself" has already been launched. This is a joint action of the University School of Physical Education in our country for the purpose of enabling auto-diagnosis in physical fitness of the largest possible number of members of Polish society. The authors of the project are convinced that realization of the NCBKF mission will result in health improvement of children, adolescents and adults and their more effective functioning in the contemporary world.
Key words: national center, physical fitness

W Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie realizowany jest projekt zatytułowany **„Narodowe Centrum Badania Kondycji Fizycznej"** (NCBKF). Jego idea wywodzi się z kilkudziesięcioletniej tradycji ogólnopolskich populacyjnych badań nad rozwojem fizycznym i sprawnością fizyczną dzieci i młodzieży, które prowadzone są przez warszawską uczelnię. Podczas tych badań został zebrany obszerny materiał badawczy dotyczący kondycji fizycznej uczniów i uczennic polskich szkół.

W merytorycznym uzasadnieniu słuszności przygotowania i wprowadzenia w życie projektu NCBKF brano pod uwagę m.in. pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa polskiego, niski poziom świadomości w zakresie edukacji fizycznej i promocji zdrowia oraz możliwość rozwoju e-społeczeństwa nastawionego na afirmację zachowań prozdrowotnych.

Na podstawie tych uwarunkowań zostały sformułowane następujące cele projektu:

– gromadzenie informacji na temat znaczenia pomiaru i kontroli kondycji fizycznej w różnych okresach rozwoju ontogenetycznego człowieka,
– uruchomienie mechanizmów promowania aktywności fizycznej w kraju jako ważnego czynnika kształtowania zdrowia,
– formowanie afirmatywnej postawy wobec zdrowia i kondycji fizycznej dzięki profesjonalnej informacji i odpowiednim pomocom edukacyjnym,
– powołanie w perspektywie ośrodka wymiany informacji naukowej z innymi ośrodkami zajmującymi się badaniem kondycji fizycznej w kraju i za granicą,
– zbieranie i weryfikowanie informacji na temat rozwoju fizycznego i sprawności fizycznej polskiej populacji m.in. dzięki utworzeniu i rozbudowywaniu auksologicznych baz danych [1].

Przedstawiany projekt rozumiany jest jako centrum wymiany informacji (w tym zwrotnej, w układzie pytanie–odpowiedź). Zakłada on bowiem stworzenie systemu informatycznego, który dla użytkownika

zewnętrznego będzie dostępny w trzech obszarach: edukacyjnym, naukowym i monitorującym.

Każdemu z wymienionych obszarów przypisana została określona misja NCBKF. Działania podejmowane w **Edukacyjnym Obszarze Wortalu (EOW)** będą miały na celu wskazywanie znaczenia i stanu kondycji fizycznej społeczeństwa polskiego jako składnika i miernika zdrowia. Głównym zadaniem **Naukowego Obszaru Wortalu (NOW)** będzie przygotowanie interaktywnej platformy internetowej dla środowiska badaczy kondycji fizycznej, pozwalającej na komunikowanie się, koordynowanie badań i dzielenie się ich wynikami oraz wymianę obserwacji. W przypadku **Monitorującego Obszaru Wortalu (MOW)** za ważne uznano stworzenie systemu monitorowania kondycji fizycznej Polaków.

W Edukacyjnym Obszarze Wortalu najistotniejsze będzie uczynienie z zagadnień dotyczących kondycji fizycznej nie tylko zakresu działań wychowawców fizycznych i instruktorów rekreacji, ale przede wszystkim sfery działalności i odpowiedzialności każdego członka społeczeństwa. Drogą, która do tego prowadzi, jest przygotowanie dzieci, młodzieży i dorosłych do samodzielnej całożyciowej troski o zdrowie i własną sprawność fizyczną, nazywane procesem edukacji fizycznej lub – w szerszym kontekście – elementem edukacji zdrowotnej.

Zakłada się ukierunkowanie EOW na propagowanie aktywności fizycznej, inspirowanie do dbałości o własny rozwój, sprawność i wydolność fizyczną oraz estetykę i urodę, na uczenie samooceny i samokontroli własnej fizyczności i wreszcie integrowanie jednostek w ramach rodziny, grupy, zbiorowości lokalnych oraz społeczności ogólnopolskiej.

Problematyka prezentowana w wortalu edukacyjnym powinna być atrakcyjna dla wszystkich odbiorców. Dlatego przewiduje się utworzenie kilku działów w tym obszarze, np.: „Dla dzieci", „Dla młodzieży", „Dla rodziców", przy czym każdy z nich zostanie przystosowany graficznie i wypełniony treścią odpowiednio do zainteresowań i poziomu grupy wiekowej. Za kluczowy element EOW uznano możliwość porównania własnych osiągnięć z osiągnięciami danej grupy, np. wiekowej lub regionalnej. Częścią tego obszaru będą również fora dyskusyjne zawierające treści dostosowane do wieku i kompetencji uczestników, które zapewnią wzajemny kontakt między nimi. Dostęp do EOW będzie w zasadzie nieograniczony, z wyjątkiem tych jego działów, które zostaną zabezpieczone z przyczyn technicznych lub praktycznych (np. udział w forum dyskusyjnym stanie się możliwy po rejestracji użytkownika w procesie zautomatyzowanym).

Podstawą Naukowego Obszaru Wortalu będzie baza danych o rozwoju fizycznym oraz sprawności i wydolności fizycznej ponad 500 tys. uczniów i uczennic z lat 1979, 1989, 1999 i 2009, którą dysponuje AWF w Warszawie. Rozwój technik informacyjnych pozwala na wielokierunkową i wielowymiarową analizę tego materiału. Może on być wykorzystywany w celu rozwiązywania problemów naukowych, wiążących się bezpośrednio z kondycją fizyczną młodych pokoleń Polaków. Często bowiem, ze względu na dużą liczbę prac z tego zakresu (około tysiąca rocznie), autorzy badań mają trudności z oceną uzyskiwanych rezultatów, a powodem tego jest brak dostępu do odpowiednich skal odniesienia. Najlepszym wyjściem w tej sytuacji może okazać się stworzenie systemu przekazywania badaczom potrzebnych im wyników, opracowanych dzięki danym gromadzonym przez AWF w Warszawie. Działania podejmowane w NOW zostaną skoncentrowane zatem na dzieleniu się posiadaną informacją ze wszystkimi, którzy będą chcieli i umieli sprecyzować swoje oczekiwania, oraz umożliwieniu pobrania udostępnionych danych według określonych kryteriów. Warunkiem korzystania z tej części obszaru będzie rejestracja użytkownika (zautomatyzowane tworzenie kont użytkowników).

Po dokonaniu analizy dotychczasowych rezultatów prowadzonych badań oraz wymagań instytucji unijnych, które dotyczą coraz lepszego monitorowania zjawisk społecznych zachodzących w krajach Unii Europejskiej, uznano, że aby właściwie diagnozować kondycję fizyczną, a co za tym idzie – zdrowie polskiego społeczeństwa, należy stworzyć system gwarantujący permanentny

dopływ obiektywnej i rzetelnej informacji od możliwie szerokiej i zróżnicowanej populacji. Uwzględniając dotychczasowe badania, poziom przygotowania zawodowego nauczycieli, trenerów i instruktorów oraz możliwości przekazu informacji przez Internet, postanowiono w ramach NCBKF stworzyć Monitorujący Obszar Wortalu, czyli system monitorowania kondycji fizycznej dzieci i młodzieży w Polsce przez specjalistów kultury fizycznej zatrudnionych w szkołach, klubach sportowych czy ośrodkach sportu i rekreacji. Zakłada się, że wokół MOW powstanie e-społeczność badaczy diagnozujących rozwój, sprawność i wydolność fizyczną swoich wychowanków.

Podstawowym zadaniem MOW będzie umożliwienie wprowadzania danych do bazy wyników przez osoby uprawnione. Dostęp do tego obszaru zapewni użytkownikowi rejestracja i potwierdzenie jego uprawnień (moderowane tworzenie kont użytkowników).

Realizacja projektu rozpoczęła się w 2009 r. Obecnie uruchomione są wersje testowe, a pełna funkcjonalność systemu przewidziana jest na 2015 r. Do chwili obecnej zbudowano strukturę organizacyjną NCBKF: zespoły sterowania i zarządzania projektem, sekretariat projektu oraz zalążek zespołu redakcyjnego wortalu (moderatorzy). Dokonano także niezbędnych zakupów inwestycyjnych (w postaci sprzętu i oprogramowania serwerowni) oraz podjęto prace związane z tworzeniem warstwy sieciowej wortalu (przygotowano projekty funkcjonalno-rzeczowe, graficzny i strukturalny). Został też uruchomiony projekt „Sprawdź się". Jest to wspólne przedsięwzięcie akademii wychowania fizycznego w Polsce, które ma na celu umożliwienie autodiagnozy sprawności fizycznej jak największej liczbie polskiego społeczeństwa.

Autorzy projektu są przekonani, że w wyniku realizacji misji NCBKF nastąpi poprawa stanu zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych, co wpłynie na bardziej efektywne ich funkcjonowanie we współczesnym świecie.

BIBLIOGRAFIA

[1] Grzeszykowski P., Dobosz J., Projekt funkcjonalno-rzeczowy warstwy WWW wortalu Narodowego Centrum Badania Kondycji Fizycznej NCBKF, AWF, Warszawa 2010.